

Minimální preventivní program 2025/2026

Základní umělecká škola Bedřicha Kozánka, Přerov

Minimální preventivní program

Minimální preventivní program vytváří škola jako základní nástroj prevence sociálně patologických jevů. Pro školu je závazný a podléhá kontrole České školní inspekce. Řídí se metodickým doporučením MŠMT ČR k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28.

Za sociálně patologické jevy lze považovat veškeré společensky nežádoucí činnosti mající negativní vliv nejen na rozvoj osobnosti a zdraví dítěte, ale i jeho okolí.

Cíle:

- rozpoznání jednotlivých sociálně patologických jevů,
- eliminace nevhodného chování žáků,
- vytipování rizikových jedinců a skupin,
- soustavné sledování individuálních potřeb dětí,
- posilování zodpovědnosti žáků za jejich rozhodnutí,
- spolupráce mezi učiteli a vedením školy při udržování zdravého klimatu školy,
- vytváření otevřeného partnerství s rodiči a veřejností,
- vytváření kladného prostředí a předkládání pozitivních vzorů chování,
- podpora vytváření pozitivního hodnotového žebříčku,
- podpora školní úspěšnosti žáků,
- všestranný rozvoj osobnosti žáků a podpora samostatných tvořivých činností,
- zvyšování informovanosti učitelů v dané problematice,
- spolupráce s institucemi (PPP, sociální odbor, Policie ČR),
- využití typu školy jako přímého a účinného nástroje prevence sociálně patologických jevů.

Konkrétní rizikové oblasti:

- mimořádné události,
- závislostní chování, užívání všech návykových látek,
- šikana, agrese a násilné chování,
- záškoláctví,
- kriminalita, delikvence, vandalismus,
- syndrom týraných a zneužívaných dětí,

- sekty a sociálně patologická náboženská hnutí,
- kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií,
- rasismus a xenofobie.

Cílové skupiny:

- **všichni žáci** – preventivní působení v rámci výchovně vzdělávacího procesu
- **pedagogičtí pracovníci** – informace, aplikace vhodných metod, spolupráce s vedením školy
- **rodiče** – spolupráce při řešení problémů, informování rodičů o aktivitách školy
- **partneři** – PPP, sociální odbor, lékaři, PČR – spolupráce při řešení problémů, vzájemné poskytování informací

Základní ukotvení v dokumentech školy

Školní řád:

- žák má právo na ochranu před rizikovým chováním, projevy diskriminace, nepřátelství a násilí,
- žáci mají právo kdykoliv se obrátit na pedagogického pracovníka školy s žádostí o pomoc, radu či informaci,
- zaměstnanec školy je povinen vystupovat vůči žákovi vždy v jeho zájmu a jeho zájmy hájit,
- ve škole a na všech školních akcích platí přísný zákaz vnášení, držení, distribuce a užívání alkoholu (vč. nealkoholického piva a jemu obdobných nápojů), energetických nápojů s obsahem kofeinu, cigaret, tabáku a jim obdobných substancí (elektronické cigarety, zahřívány tabák, nikotinové sáčky atp.), vč. jejich nosičů (parafernálií – např. bong apod.) a obalů (např. krabičky od cigaret, nikotinových sáčků, lahví od alkoholických nápojů apod.) a jiných legálních i nelegálních návykových látek a jejich prekurzorů. Není dovoleno vstupovat do školy či na jakoukoli školní akci pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek,
- používání mobilního telefonu ve vyučování je považováno za projev nezdvořilého a neslušného chování a za svévolné narušování vyučovací hodiny
- žák je povinen ve škole i na akcích školy dodržovat zásady kulturního chování,
- žáci musí být slušní a ohleduplní k dospělým a k sobě navzájem,
- žák je povinen nepoškozovat majetek školy a spolužáků.

Školní vzdělávací program

- Cílem je mít takové pedagogy, kteří se budou nadále profesně vzdělávat a budou pro žáky nejen učiteli, ale i partnery.
- Cílem uměleckého vzdělávání naší školy je vychovávat žáka jako svébytnou, kreativní, samostatnou a zdravě sebevědomou osobnost, která dovede odlišit trvalé hodnoty od pomíjivých.

Řešení problémových situací:

- při podezření či zjištění nežádoucího jednání bude s ohledem na okolnosti postupováno následovně: pohovor se žákem, zjištění konkrétních skutečností, informování zákonných zástupců,
- v případě přetrvávajících problémů doporučení kontaktu s odborníky,
- při nezájmu zákonných zástupců uvědomění sociálního odboru,
- protizákonné jednání bude oznámeno Policii České republiky.

Postihy:

- **řešení domluvou** lze uplatnit při ojedinělých prohřešcích nebo v situacích, které by mohly předcházet nežádoucímu chování s minimálním rizikem rozvoje tohoto jednání,
- **podmínečné vyloučení z výuky** v případě, kdy se žák opakovaně nebo nepřijatelným způsobem proviní proti školnímu řádu nebo obecným společenským pravidlům (např. vulgární vyjadřování, ničení svěřeného majetku nebo majetku školy, intoleranci k jiným osobám nebo k výsledkům jejich úsilí apod.),
- **vyloučení žáka ze školy** v případě opakovaného hrubého porušování školního řádu nebo obecných společenských pravidel nebo porušení trestně právních předpisů ČR (např. ublížení na zdraví, konzumace alkoholu a jiných návykových látek, dealerství, rasistické projevy, těžká forma šikany apod.).

Mimořádné události

Postupy při zajištění objektu školy z hlediska bezpečnosti žáků a zaměstnanců

Naše škola má několik budov. Hlavní budova (tř. 17. listopadu 2, Přerov) má 2 vchody, přičemž volně přístupnou jsou pouze v době od 13.15 do 16.20. Mimo tuto dobu jsou vchody zajištěny vrátníkem. Cizí osoby jsou vpuštěny pouze po zazvonění na příslušného pedagoga či kancelář školy.

V době, kdy v budově školy není provoz je objekt střežen elektronickým zabezpečovacím systémem. Budova na Máchově ulici je opatřena rovněž zvonky s vrátníkem a cizí osoby jsou vpuštěny pouze po zazvonění na příslušného pedagoga a řádném ohlášení se. Budova je zabezpečena kamerovým systémem.

Zabezpečení budov poboček Tovačov, Brodek u Přerova a Troubky řeší jejich majitelé – město Tovačov, městys Brodek u Přerova a obec Troubky.

V případě vzniku jakékoli mimořádné události v areálu školy (požár, výbuch, provozní havárie, úraz, vniknutí nepovolané osoby apod.) je zaměstnanec, který ji zjistí, povinen bez zbytečného odkladu toto oznámit řediteli organizace nebo nejvýše postavenému zaměstnanci, který je přítomen.

V případě přijetí informace o mimořádné události z vnějšího zdroje je povinnost osoby, která oznámení přijala, zprávu bezodkladně předat vedoucímu zaměstnanci. Oznámení přicházejí zpravidla telefonicky, písemně či emailem, zprávy mohou být i anonymní. O příjmu takové zprávy je proveden písemný záznam s údaji, kdy byla přijata a kdo ji podával a tento záznam bude uchován pro další řízení.

Při zjištění mimořádné události ředitel nebo nejvýše postavený zaměstnanec zváží nutnost informování složek IZS (v tom případě se dále řídí jejich pokyny) a prostřednictvím technických prostředků, nebo jiným způsobem, sdělí vzniklou situaci dalším zaměstnancům a osobám zdržujícím se v objektu. Je-li to nutné, nařídí ředitel školy evakuaci objektu. Evakuace probíhá podle evakuačního plánu školy, vyhlašuje se pověřenými osobami nebo telefonicky.

O mimořádné události informuje ředitel školy zřizovatele, případně další nadřízené orgány. Obsahem takového hlášení je především:

Datum, hodina a místo vzniku mimořádné události, specifikace mimořádné události, dosud zjištěné následky a již přijatá opatření.

Primárním úkolem školy je zajistit bezpečnost žáků a zaměstnanců. Veškeré úsilí zaměstnanců školy při mimořádné události proto směřuje k zajištění bezpečnosti a ochrany svěřených osob. Je-li to možné, provádí dospělá osoba, která nemá na starost žáky, prvotní zásah s ohledem na

vlastní bezpečnost a schopnosti. Záchranné práce následně organizačně zajišťuje ředitel školy, který spolupracuje s jednotkami IZS.

Preventivní činnost školy

Zaměstnanci jsou pravidelně seznamováni s prevencí a postupy při mimořádných událostech při školení o BOZP a PO a na provozních poradách. Žákům jsou informace předávány při poučení o BOZP za začátku školního roku a dále průběžně při výuce. K prevenci slouží i pravidelné revize všech zařízení, která se ve škole využívají, revize plynu, elektřiny, komínů, bleskosvodů, protipožárních prvků a dalších součástí budovy. Důležitou součástí prevence je i školní řád a minimální preventivní program školy.

Doporučené postupy při řešení mimořádných událostí:

Vniknutí cizí osoby či osob do budovy školy

Prevence

- a) kontrola vchodu je zabezpečena prostřednictvím kamerového systému s TV přijímači v každé učebně,
 - b) uplatnění dohledu nad žáky dle rozpisu,
 - c) uzamčené dveře dalších vstupů do školy,
 - d) na začátku i v průběhu školního roku jsou všichni žáci opakovaně poučeni o pravidlech BOZP, včetně zákazu vpouštět do objektu společně s nimi jakoukoli cizí osobu,
 - e) střežení budovy elektronickým zabezpečovacím systémem mimo dobu školního vyučování.
- V případě, že dojde i přesto k vniknutí cizí osoby či osob a je důvod domnívat se, že jsou tyto osoby nebezpečné, pak je zaměstnanec, který toto zjistí, povinen neprodleně uvědomit Policii ČR a poté neprodleně oznámit tuto skutečnost nadřízenému zaměstnanci – řediteli školy, event. osobě, která je pověřena jeho zastupováním. Poté musí vyčkat příjezdu hlídky a zpřístupnit objekt prohlídce.

Co dělat v případě napadení školy aktivním útočníkem

- Uteč! Dostaň se z dosahu útočníka, je nutné myslet na ochranu zdraví a života.
- Zamkni se! (zabarikáduj, znemožni nebo zkomplikuj vstup).
- Vypni techniku v učebně (PC, dataprojektory) ticho je důležité.
- Zapni tichý režim mobilů (přístroj nevypínej).
- Varuj ostatní (mobil, rozhlas).

- Volej tísňovou linku 158, oznam kde jsi a co se děje.
- Zkus zklidnit ostatní v místnosti.
- Nereaguj na osoby za dveřmi (možná lest).
- Vyčkej příchodu policie, dbej jejích pokynů, neplet' se do cesty.
- Braň se – v případě, že jsi učinil všechny výše popsané kroky a útoční se k tobě přesto dostal, udělej vše pro svou ochranu.

Požár

- Při zpozorování kouře nebo ohně okamžitě informuj vedení školy a vyhlašuj požární poplach voláním „HOŘÍ“ a zvukovým signálem.
- Zjištěný požár oznam na telefonní číslo 150 nebo 112.
- Co nejrychleji bude provedena evakuace všech osob z objektu školy.
- Všechny osoby se shromáždí na seřadišti a zjistí se přesné počty osob, chybějící osoby je nutné nahlásit záchranářům.

POZOR

Nesnažte se překonávat již požárem zasažené a zakouřené prostory. Nemůžete-li již opustit objekt, uzavřete se v místnosti, utěsněte okna a dveře a upozorněte na sebe hasiče máváním za oknem.

Při opouštění prostoru, kde hoří, než otevřete dveře, vyzkoušejte, nejsou-li horké (zkuste na dotek plochu dveří a kliku) a v případě, že ano, tak je nikdy neotevírejte. Zůstaňte v místnosti nejlépe pod oknem.

Teroristický čin – anonymní oznámení o uložení výbušniny

Pokud bude oznámení o uložení výbušniny sděleno formou telefonátu, je třeba zapsat znění o umístění a druhu výbušniny. Pokud bude oznámení o uložení bomby sděleno formou písemnosti či elektronickou formou, písemnost uschováme k dalšímu šetření.

Postup:

- nahlásit událost na linku IZS 112 nebo HZS –150 nebo Policie ČR –158,
- pokud je bomba v prostorách školy, kde se pohybují osoby, dochází k okamžité evakuaci,
- podezřelého předmětu se nedotýkat,
- dodržovat pokyny bezpečnostních složek.

Teroristický čin – obdržení podezřelé zásilky

Jak poznat podezřelou zásilku:

- neočekávaná zásilka od neznámého odesilatele,
- výhrušný text na zásilce,
- zapáchající zásilka,
- zásilka, u které po otevření zjistíme, že obsahuje prášek nebo podezřelý předmět.

Postup:

- s podezřelou zásilkou netřepat ani nevyprazdňovat její obsah,
- opustit místnost, umýt se vodou a mýdlem a událost ohlásit na linku HZS –150 nebo na linku policie ČR –158,
- před zavoláním na tísňovou linku, je třeba zvážit skutečnosti, které vedou k názoru, že se jedná o podezřelou zásilku.

Blackout

Okamžitá opatření (do 15 minut):

- Pedagogové udržují žáky ve třídách, zajistí klid a bezpečí.
- Školník aktivuje nouzové osvětlení, provede kontrolu rozvodů.
- Ředitel vyhodnotí situaci a spojí se s dodavatelem elektřiny.

Další opatření (do 1 hodiny):

- Informování rodičů prostřednictvím SMS nebo webu školy (pokud funguje).
- Přerušování činností vyžadujících elektřinu.
- Zajištění bezpečnosti v tmavých prostorách (uzavření sklepů).

Dlouhodobější blackout (nad 2 hodiny):

- Rozhodnutí ředitele o předčasném ukončení výuky.
- Organizace odchodu žáků domů pod dohledem pedagogů.
- Žáci zůstávají pod dohledem do příchodu rodičů.

Povodeň

Preventivní opatření:

- Monitorování výstrah ČHMÚ a povodňových orgánů obce.
- Přemístění cenných hudebních nástrojů, majetku a dokumentace do vyšších pater.

Vyhlášení 2. nebo 3. stupně povodňové aktivity:

- Krizový tým se schází, pedagogové připraví žáky k evakuaci.
- Technik (školník) odpojí elektrická zařízení v suterénu.

Evakuace:

- Evakuace podle evakuačního plánu školy.
- Shromaždiště žáků na bezpečném místě.
- Evidence žáků – pedagog hlásí počty řediteli.
- Spolupráce s IZS při odvozu žáků.

Po odeznění povodně:

- Kontrola technického stavu a hygienických podmínek a zajištění opětovného zahájení výuky – informace zákonným zástupcům, zaměstnancům.
- V případě, že škody neumožňují výuku, zajištění náhradní výuky, výuka v náhradních prostorách.
- Zpráva zřizovateli a pojišťovně.
- Zajištění psychologické podpory zaměstnancům a žákům.

Sociálně patologické jevy

Prostředí zuš je specifické a odlišné od školního prostředí na základní či střední škole. Oproti těmto ji lze z hlediska výskytu patologického jevu jakým je šikana považovat za bezpečnější, a to z několika důvodů. Jak již bylo uvedeno výše je zuš školou výběrovou, v níž se vzdělávají zejména žáci mající o studium zájem. Koncepce výuky je rovněž odlišná. V hudebním oboru je realizována jak individuálně, tak i kolektivně. V kolektivní výuce ve všech oborech, které škola nabízí, jsou žáci vedeni jako tým sledující stejný cíl. Žáci mezi sebou tolik nesoutěží, ale spíše si pomáhají a vzájemně se podporují. Pedagogové mají se svými žáky zpravidla užší vztahy, což se pozitivně podepisuje na celkovém klimatu školy i vztazích uvnitř. Přestože je zuš odlišná, nelze výskyt šikany na škole nikterak podceňovat.

Oblast prevence kyberkriminality

Kyberkriminalita je trestná činnost, páchaná v prostředí informační a komunikační technologie.

Typy nebezpečných jevů:

1. Kyberšikana - Forma psychické šikany spojené s používáním či realizována prostřednictvím komunikačních technologií jako je Internet nebo mobilním telefonem.
2. Cybergrooming - Snaha některých uživatelů Internetu, např. na sociálních sítích, zneužít dětské důvěry a prostřednictvím falešné identity dítě zlákat ke schůzce a dítě pohlavně zneužít. Útočníci jsou tedy často pedofilové.
3. Cyberstalking (pronásledování) - Opakované a stupňující se obtěžování a pronásledování, které snižuje kvalitu života a ohrožuje jeho bezpečnost. Útočník neustále zahlcuje svoji oběť e-maily, telefonáty, SMS zprávami atd.
4. Flaming - Urážky, nadávky, vyhrožování apod. Mezi typické projevy flamingu patří umístování urážlivých vzkazů do diskusních fór a následné stupňování podobných útoků.
5. Hoax (falešná zpráva, mystifikace, podvod, výmysl, žert) - V informační terminologii tento termín označuje poplašnou zprávu, která se snaží šířit paniku. Jejím úkolem je vystrašit příjemce a donutit ho k unáhleným činům.
6. Phishing - Podvodné jednání s cílem vylákat vaše osobní data jako např. čísla kreditních karet, hesla a další důležité údaje.
7. Spoofing (falešné webové stránky) - Určitý typ kyberkriminality který spočívá v používání podvodných informací a snaží se přesvědčit člověka, že je na pravé webové stránce, a přimět ho prozradit své osobní údaje, jako je např. číslo kreditní karty.

Prevence škola: Pravidelně monitorovat chování jednotlivce i vztahů v kolektivu, podporovat ohrožené a oslabené členy. Se žáky hovořit, naslouchat jim, věnovat dostatek pozornosti jejich přáním, starostem, názorům a pocitům. Používat internet, sociální sítě, portály pro sdílení videí společně s žáky k pozitivním, vzdělávacím a rozvojovým účelům. Instruovat žáky, komu a jakým způsobem se mohou s případným problémem svěřit.

Projekty pro ochranu dětí a jejich internetové portály

Projekt E-bezpečí - <http://www.e-bezpeci.cz/>

Internet hotline – <http://www.internethotline.cz/>

Desatero bezpečného internetu:

1. Nedávej nikomu adresu ani telefon. Nevíš, kdo se skrývá za monitorem na druhé straně.
2. Neposílej nikomu, koho neznáš, svou fotografii a už vůbec ne intimní. Svou intimní fotku neposílej ani kamarádovi nebo kamarádce - nikdy nevíš, co s ní může někdy udělat.
3. Udržuj hesla (k e-mailu i jiné) v tajnosti, nesděluj je ani blízkému kamarádovi.
4. Nikdy neodpovídej na neslušné, hrubé nebo vulgární maily a vzkazy. Ignoruj je.
5. Nedomlouvej si schůzku přes internet, aniž bys o tom řekl někomu jinému.
6. Pokud narazíš na obrázek, video nebo e-mail, který tě šokuje, opusť webovou stránku.
7. Svěř se dospělému, pokud tě stránky nebo něčí vzkazy uvedou do rozpaků, nebo tě dokonce vyděsí.
8. Nedej šanci virům. Neotvírej přílohu zprávy, která přišla z neznámé adresy.
9. Nevěř žádné informaci, kterou na internetu získáš.
10. Když se s někým nechceš bavit, nebav se.

Oblast prevence šikany

Šikanování je: „Jakékoliv záměrné a opakované chování s cílem ublížit, ohrozit, zastrašovat či ponižovat jiného člověka, případně skupinu lidí.“ Šikana může mít formu fyzických útoků (bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí), nebo útoků psychických (nadávky, pomluvy, vyhrožování či ponižování) jedince, nebo skupiny jedinců.

V dnešní době je čím dál rozšířenější forma internetové šikany - kyberšikany prostřednictvím sociálních sítí. Jaký je rozdíl mezi škádlením a šikanou: Škádlení je forma kamarádkého žertování (popichování, zlobení), při kterém není nikdo zastrašován, nebo ponižován. Hranice

mezi škádlením a šikanou však může být v některých případech velmi úzká a mělo by být v klíčových kompetencích pedagogických pracovníků ji rozeznat.

Přímé varovné signály šikanování:

- Posměšné poznámky na adresu jedince, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet.
- Kritika jedince, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávislným, nebo pohrdavým tónem.
- Nátlak na jedince, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.
- Příkazy, které jedinec dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem.
- Nátlak na jedince k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.
- Honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvláště silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.
- Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout. Velmi podstatnou vlastností šikanování je skrytost a nepřístupnost. To je dáno především tím, že často všichni přímí i nepřímí účastníci šikany, včetně obětí, z různých důvodů a pohnutek brání jejímu odhalení.

Nepřímé varovné signály šikanování:

- Jedinec je často osamocенý, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při přestávkách a volných chvílích jedinec vyhledává blízkost učitelů, nadřízených či jiných autorit.
- Má-li jedinec promluvit před kolektivem, je nejistý, ustrašený.
- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči, stává se uzavřeným.
- Jeho školní prospěch či pracovní výkon se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- Zašpiněný nebo poškozený oděv.
- Stále postrádá nějaké své věci.
- Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Mění svoji pravidelnou cestu do školy či z ní.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- Odřenin, modřin, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.

Prevence šikany

Pedagogický pracovník:

- Připustit, že i v jeho třídě může docházet k šikanování.
- Udržovat ovzduší důvěry mezi žáky a pedagogy.
- Více všimnout dětí tělesně slabších, psychicky labilních, něčím nápadných, vymykajících se průměru. - Snažit se mít přehled o vzájemných vztazích ve třídě i mimo ní. Učitel by měl znát záliby svých žáků, zajímat se o to, jak tráví volný čas, a umět si s nimi o tom popovídat, mají-li zájem.
- Vést žáky k sebedůvěře, přiměřenému sebevědomí a jednat s nimi jako s partnery, bez výjimky respektovat jejich práva, zároveň vést k plnění povinností.
- Pokud zjistí, že k šikaně dochází, musí zaujmout k celé věci rozhodné stanovisko a poskytnout morální podporu obětem, měl by využít školního řádu a postupovat ve smyslu metodického pokynu ministerstva školství.
- Informovat žáky, ale i rodiče, na koho se obrátit při problémech – učitel, vedení školy, kterýkoliv pracovník školy.

Postup třídního učitele (vyšetřující osoby), má-li podezření na šikanu:

1. Konfrontovat svá pozorování s dalšími kolegy.
2. Co nejdříve oznámit své podezření vedení školy, konzultovat další postup. Dohodnout se, zda další vyšetřování povede třídní učitel, nebo jiná osoba (člověk znalý problematiky). Případně přizvat psychologa.
3. Mezi čtyřma očima a bez zbytečné paniky vyslechnout více nezaujatých svědků - spolužáků. Důležité věci si zapisovat, porovnávat, věnovat pozornost nesrovnalostem v časech a místech.
4. Spojit se s rodiči případné oběti, konzultovat výskyt nepřímých znaků šikany. Poprosit je o spolupráci.
5. Teprve nyní vyslechnout oběť - citlivě, zcela diskrétně, zaručit bezpečí a důvěrnosti informací. Vše zapisovat nebo nahrávat. Tento pohovor musí provádět osoba, které oběť důvěřuje.
6. Vyslechnout agresory - překvapivě, mezi čtyřma očima, znemožnit domluvu výpovědí. Je-li pachatelů víc, soustředit se na rozpory ve výpovědích. Vytipovat nejslabší článek, dovést k přiznání či k vzájemnému obviňování.
7. Požádat vedení školy o svolání výchovné komise (vedení školy, třídní učitel, případně další učitelé nebo psycholog z PPP). Ta na základě shromážděných informací posoudí, zda se jedná o šikanu, a jaký je její stupeň závažnosti, navrhne další postup vůči obětem, agresorům i třídě

jako celku. Potrestání agresorů je individuální a závisí na věku, intenzitě šikany a na tom, zda se jednalo o první případ nebo recidivu.

8. Individuálně pozvat k jednání rodiče agresorů, seznámit se situací, sdělit jim navrhovaná opatření (zdůraznit možnost nápravy) a požádat je o spolupráci. Pokud odmítají, zvážit oznámení na OPD a Policii ČR.

Prevence záškoláctví:

Záškoláctví je přestupek, kterým žák vědomě zanedbává školní docházku. Je označováno za poruchu chování, která může být spjata s negativním přístupem ke škole.

Typologie záškoláctví:

- pravé záškoláctví – rodiče o tom neví,
- záškoláctví s vědomím rodičů – rodiče o tom ví a napíše omluvenku (rodiče potřebují s něčím pomoci, nebo potřebují, aby se žák postaral o jiného člena rodiny.),
- útěky ze školy – žák do školy přijde, nechá si zapsat svoji docházku a posléze odejde,
- odmítání školy – žákovi představa, že musí do školy, může přinášet tak velké psychické potíže, že do školy odmítá jít. (má strach, že nebude učivo zvládat, má strach ze šikany atd.).

Příčiny záškoláctví:

- strach ze školy - Strach ze šikany, opětovného neúspěchu v nějakém předmětu. Může jít i o tzv. školní fobii, která může vzniknout ze strachu k nějaké osobě ve škole. Žáky s touto fobií mohou doprovázet bolesti břicha, bolesti hlavy, závratě. Zde nelze snadno rozpoznat reálný strach ze školy od pouhého nechtění do školy jít,
- špatně zvolené studium,
- lenost – žákovi se zkrátka do školy nechce, nebaví ho to tam,
- kamarádi – v období dospívání mají na vývoj žáka největší vliv jeho kamarádi. Škola a školní prostředí se pak stává neatraktivní,
- rodinné problémy – negativní vztahy v rodině, žák je vystaven velkému tlaku a stresu a chce se před ním nějak schovat, a tak zanedbává i školní docházku, kde je na ně vyvíjen další tlak.

Prevence záškoláctví:

Učitelé:

- Nejprve stanovit pravděpodobnou příčinu vyhýbání se škole.

- Pokusit se se žákem probrat, proč do výuky nedochází.
- Jsou-li rozpoznány příčiny a byla učiněna opatření, jak se s nimi vyrovnat, doporučuje se uzavřít „úmluvu o chování“, což je užitečná strategie v těžko zvládnutelných případech.

Jak již bylo uvedeno výše je v zuš odlišné školní prostředí. Žáci i učitelé mají spolu zpravidla bližší vztahy. Prevence záškoláctví je tedy více spojeno se vztahem učitel a žáka a vzájemné komunikaci mezi učiteli, žáky a rodiči. V případě, že se žák vyhýbá výuce je třeba si společně s rodiči odpovědět na otázky: Proč dítě chodí do zuš? Chce to rodič, prarodič apod, nebo i dítě. Jaký má dítě vztah s vyučujícím? Při celkovém náhledu na tuto problematiku je třeba brát v úvahu i jiné faktory jak o např. zájem dítěte, jeho schopnosti, jiné aktivity, školní zátěž apod. Jen tak je možné společně vyhodnotit danou situaci a najít vhodné řešení.

Návykové látky

Návykovou látkou rozumíme alkohol, tabák, nikotin, omamné a psychotropní látky a jiné látky s psychoaktivními účinky, jejichž užívání může vést nebo se podílet na vzniku a rozvoji duševních poruch a poruch chování (Sbírka zákonů, 2023).

Prevence

V zuš na rozdíl od základní nebo střední školy žák tráví daleko méně času, a to ještě převážně v individuálních hodinách, nebo v kolektivních předmětech s relativně malým počtem žáků. Tato rozdílná specifika mají zpravidla pozitivní vliv na žáci mají pro výskyt případů užívání návykových látek v prostorách školy, v jejím okolí a na všech školních akcích. Škola ve svém školním řádu jasně vymezuje, že vnášení, držení, distribuce a používání návykových látek je v prostorách školy a při akcích pořádaných školou přísně zakázáno. Při případném řešení případu souvisejícího s užíváním návykových látek nebo distribucí OPL (omamné a psychotropní látky) spolupracuje s Policií ČR, orgány sociálně právní ochrany dětí, školskými poradenskými zařízeními apod.

Alkohol

Školní řád stanovuje přísný zákaz vstupu do školy pod vlivem návykové látky, jeho požití nebo manipulace s ním. Prodej alkoholu osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat. Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let může být trestním činem nebo přestupkem (MŠMT, 2010, Příloha 13).

Postup při přistižení žáka školy při požívání alkoholu v době školního vyučování, na školní akci

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy, nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je nutné žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v další konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností posoudí pedagogický pracovník, zda žákovi nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, že je žák ohrožen na zdraví a životě, volá okamžitě ZZS (155/112).
5. Bezodkladně o situaci informuje ředitele školy a zákonného zástupce.
6. Jestliže nebezpečí nehrozí, sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud a od koho alkohol má).
7. Odvede žáka do prostoru před ředitelnu s dohledem.
8. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby převzal odpovědnost za žáka, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
9. V případě nedostupnosti zákonného zástupce, vyrozumí škola OSPOD a vyčká jeho pokynů.
10. Škola má právo vyžádat si pomoc. Neprodleně pak pedagogický pracovník školy přivolá lékařskou pomoc.
11. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, že je žák schopen výuky.
12. Při opakování přestupku je škola povinna splnit oznamovací povinnost k orgánu sociálně – právní ochrany dítěte
13. Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

Postup při nalezení alkoholu v prostorách školy

Nalezený alkohol zajistit, nepodrobovat testu, neochutnávat.

Nález oznamuje pedagogický pracovník/nepedagogický pracovník školy, který alkohol našel či mu byla přítomnost alkoholu nahlášena žáky/jinými pracovníky školy, řediteli školy či jeho zástupci.

Zadržený alkohol je nutné bezpečně uložit u vedení školy pro případ důkazu.

Pedagogický/nepedagogický pracovník spolu s metodikem prevence vyhotoví stručný záznam o nález, který si metodik prevence založí do své agendy.

Podezřelé okolnosti nález hlásí ředitel školy Policii České republiky.

Postup při zadržení alkoholu u žáka (bez požití žákem či žáky)

1. Zadržovaný alkohol neochutnávat.
2. Zadržování alkoholu u žáka okamžitě hlásí pedagogický/nepedagogický pracovník vedení školy.
3. Ředitel školy či zástupce školy zadržovaný alkohol zajistí a uloží na vhodné místo pro případ důkazu.
4. Pedagogický/nepedagogický pracovník spolu se ředitelem školy či zástupcem ředitele školy vyhotoví záznam o zadržení s vyjádřením žáka školy (datum, místo, čas, jméno žáka, jeho vyjádření k přečinu a podpis); v případě, že se žák odmítne k přestupku vyjádřit, uvede pedagogický pracovník školy tuto skutečnost do zápisu; Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy či jeho zástupce.
Zápis záznamu založí vedení školy do své agendy.

Pedagogický pracovník, ředitel školy neprodleně informuje zákonného zástupce žáka o jeho porušení zákazu konzumace alkoholu, tedy o porušení školního řádu, a o důsledcích, které tento přečin bude mít - z donesení alkoholu do školy jsou vyvozeny sankce stanovené školním řádem.

Tabákové výrobky, elektronické cigarety, nikotinové sáčky

Ve všech vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit, vapovat nebo užívat tabákové výrobky a nikotinové sáčky v době školního vyučování a v rámci akcí pořádaných školou. Žákům je také zakázáno přinášet do prostor školy tabákové výrobky a elektronické cigarety. Vedle elektronických cigaret a zahřívání tabáku se staly velmi oblíbeným trendem nikotinové sáčky, které od uvedení na trh v roce 2021 nebyly regulované zákonem. Změna přišla až na jaře roku 2023 úpravou nekuřáckého zákona č. 65/2017 Sb. o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek a nařizuje zákaz prodeje nikotinových sáčků nezletilým osobám do 18 let (Kulhánek, online 2023).

Postup při přistižení žáka v užívání tabákových a nikotinových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou je obdobný jako u alkoholu.

Omamné a psychotropní látky

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek (včetně psychotropních látek HHC, HHC-O a THCP), a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek. Škola stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Porušení zákazu bude vždy projednáno na pedagogické radě za účelem klasifikace chování žáka.

Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 a 188 a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

Postup při přistižení žáka v užívání tabákových a nikotinových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou je obdobný jako u alkoholu.

Rasismus, xenofobie a antisemitismus

Charakteristika

Rasistické chování je takové, které na základě přisouzení psychických a mentálních schopností a dovedností skupinám definovaným podle biologického, rasového nebo národnostního původu příslušníky těchto skupin nepřiměřeně nebo negativně hodnotí a případně je i poškozují.

Xenofobní chování je takové, které na základě subjektivně stanovených prvků cizosti (jinakosti) vyvolává obavy ze subjektů, které jsou pojímány jako cizí. Antisemitské jednání je takové, které poškozují objekt židovského charakteru kvůli tomu, že tomuto objektu přisuzuje určité negativní vlastnosti nebo symbolický význam na základě subjektivní percepce židovství. Primitivní rasistické, xenofobní a antisemitské postoje se mohou vyskytnout i u dětí předškolního a ranně školního věku, ať již jako důsledek rodinné výchovy a vlivu okolí nebo pod vlivem bezprostřední situace a reakcí spolužáků.

Rizikové typy chování žáků

Verbální a fyzické napadání spolužáků, zaměstnanců nebo návštěvníků školy kvůli jejich politickému nebo náboženskému přesvědčení nebo rasovému, národnostnímu, etnickému

nebo třídnímu původu.

Revizionistické zpochybňování oficiálních výkladů historie nebo pojetí soudobé demokracie ve prospěch extremistických výkladů apod.

Prevence

Žákům je třeba zprostředkovávat demokratické hodnoty, principy lidských práv a tolerance. Je třeba s nimi mluvit o extremismu a o negativěch spojených s minulostí a současností extremismu, rasismu, xenofobie a antisemitismu a možnostech sankcí za projevy extremismu a souvisejících jevů. Je možné využít životních příběhů, uměleckých děl – literatury a filmů s následným výkladem.

Postup v případě zjištění rizikového chování

Zjistit hloubku rasistických, xenofobních nebo antisemitských postojů u jednotlivců.

Zároveň je třeba zjistit rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě a škole.

Okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky vyvolanými uvedenými postoji a názory.

Vyvolat diskusi o problémech souvisejících s uvedenými postoji s cílem odhalit jejich příčinu.

Informovat rodiče v případě zjištění uvedených hlouběji zakotvených postojů a nabídnout jim spolupráci.

V případě závažných projevů (především násilných) informovat Policii ČR.

Vzhledem k závažnosti tohoto tématu pedagog neprodleně zajistí bezpečnost případné oběti, dále oznámí skutečnost zákonným zástupcům agresora i oběti a postupuje dle preventivního plánu proti šikaně, popř. informuje Policii ČR podle závažnosti situace a případného ohrožení bezpečí oběti. Přestupek je hodnocen různými stupni výchovných opatření podle školního řádu. Pokud se jedná o propagaci bez konkrétní oběti, je potřeba informovat rodiče žáků a se žáky provést okamžitou intervenci na dané téma. Pokud je situace mimo kontrolu, přizvat odpovědné a odborné instituce na pomoc s intervencí.

Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ výše jmenovaného rizikového chování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku trestního postihu, protože neoznámil, případně nepřekazil trestný čin.

Syndrom CAN

Charakteristika

Jedná se o jakoukoliv formu týrání, zneužívání a zanedbávání dětí, která je pro naši společnost nepřijatelná. Dítě nejčastěji poškozují jeho rodiče a další členové rodiny. Změny v chování dítěte:

- celková stísněnost a nezájem o dění kolem,
- zvýšená opatrnost v kontaktu s dospělými,
- úzkost a vyděšené reakce v přítomnosti konkrétních dospělých osob,
- zvýšená citová dráždivost a agresivní projevy na sebemenší podněty,
- váhání s odchodem domů po vyučování, sebepoškozování,
- útěky z domova,
- opakovaná zranění včetně zlomenin, modřiny a otoky,
- otisky různých předmětů a rukou na těle,
- trvalý hlad,
- podvýživa
- vyčerpanost.

Primární prevence syndromu CAN

V případě zjištění syndromu CAN učitel nepostupuje sám, vedení školy dle závažnosti informuje pediatra, OSPOD, místní oddělení Policie České republiky, či dalšími odborníky. Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení. Pokud má podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost na OSPOD.

Doporučené postupy při zjištění syndromu CAN

Mezi důležité aspekty rozpoznání syndromu CAN je všímavost pedagoga, zda dítě nese nějaké stopy týrání. Jedná se o změny chování žáka či o fyzické známky vypovídající o násilném zacházení s dítětem.

Pedagog by se měl vždy pokusit navázat s žákem osobní kontakt. Rozhovor s dítětem nemusí vést pouze učitel, ale i jakýkoliv jiný zaměstnanec školy, kterému žák důvěřuje.

Vystoupení týraného dítěte z anonymity je to nejtěžší, co po něm můžeme chtít!

Další informace je možné získat od spolužáků či sourozenců.

Ve většině případů je vhodné oslovit rodiče, kteří by měli okomentovat to, jak si vysvětlují problémy, které učitel u dítěte vyzoroval. Můžeme tak i zjistit, že skutečnou příčinou žákova neobvyklého chování je něco jiného než domácí týrání.

Pokud dítě samo přizná, že je týráno, nebo si tuto informaci učitel jinak potvrdí, je vhodné kontaktovat odborníky a kontaktovat OSPOD, případně místní oddělení Policie České republiky.

Důležité kontaktní údaje

Orgán sociálně-právní ochrany dětí

Pojem sociálně - právní ochrana dětí definuje zákon č. 401/2012 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, který vymezuje sociálně-právní ochranu dětí v § 1 jako:

- ochranu práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu,
- ochranu oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění,
- působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny.

Magistrát města Přerova, Odbor sociálních věcí a školství

Oddělení sociálně-právní ochrany dětí

Přerov, Smetanova 7a – dvorní trakt

telefon: 581 268 792, e-mail: eva.polachova@prerov.eu

Pedagogicko- psychologická poradna

Jedním z hlavních účelů PPP je:

- prevence a řešení výukových a výchovných potíží, projevů různých forem rizikového chování, které předchází vzniku sociálně-patologických jevů a dalších problémů souvisejících se vzděláváním,
- vytváření vhodných podmínek, forem a způsobů práce pro žáky, kteří jsou příslušníky jiných kultur a etnik.

Pedagogicko-psychologická poradna

Kouřilkova 8, 750 02 Přerov

Telefon: 739 623 974

E-mail: ppp@ppp-prerov.cz

Policie ČR

Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku veřejného pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropských společenství nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.

Policie ČR – pomoc v tísni tel. 158

Rychlá zdravotnická záchranná služba tel. 155

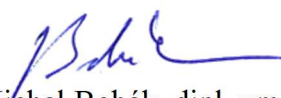
Hasičský záchranný sbor ČR tel. 150

Integrovaný záchranný systém ČR tel. 112

Závěrečná ustanovení:

- minimální preventivní program nabývá platnosti a účinnosti 1. října 2025 (všichni zaměstnanci byli s obsahem seznámeni na pedagogické radě dne 17. září 2025),
- minimální preventivní program je v rámci školy veřejně k dispozici všem zaměstnancům a je pro ně závazný,
- minimální preventivní program je operativně doplňován podle získaných zkušeností a na základě doporučení poradních, případně kontrolních orgánů.

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA
BEDŘICHA KOZÁNKA, PŘEROV
tř. 17. listopadu 3443/2
750 00 Přerov, Přerov I-Město
tel. 581 274 112, IČ: 47184442

Mgr. Michal Bobák, dipl. um.

ředitel školy

V Přerově 17. září 2025